

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Lähtudes allpool toodust ja võttes aluseks maapõueseaduse § 26, 32 ning 35 ning Van der Knaap Eesti OÜ taotluse, otsustan:

1.1. anda Van der Knaap Eesti OÜ-le geoloogilise uuringu luba nr L.MU/522478 Meelva uuringuruumis kehtivusajaga 3 aastat;

1.2. uuringuloale seada kõrvaldingimused:

1.2.1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kagu regiooni (kagu.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.2.2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teavitada Maa-ametit ja riigimetsa majandajat, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

1.2.4. Põllumajandus- ja Toiduamet...

Korraldus jõustub teatavakstegemisest.

Geoloogilise uuringu luba nr L.MU/522478 on kättesaadav Keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

Van der Knaap Eesti OÜ (registrikood 14216488, aadress Meelva, Leevaku küla, Räpina vald, Põlva maakond) esitas 20.07.2024 Keskkonnaametile taotluse geoloogilise uuringu loa saamiseks Meelva uuringuruumis (edaspidi uuringuluba, registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 20.07.2024 numbriga DM-129193-1).

Geoloogilise uuringu luba taotletakse Põlva maakonnas Põlva vallas Säkna külas riigi omandisse kuuluvatel kinnistutel Räpina metskond 235 (katastritunnus 47301:001:1086) ja Räpina metskond 120 (katastritunnus 47302:001:0168), millede valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus ning Räpina metskond 253 (katastritunnus 47301:001:1084), mille valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ja volitatud asutus Maa-amet. Taotletava uuringuruumi teenindusala kogupindala on 142,57 ha. Uuringu eesmärk on välja selgitada vähelagunenud ja hästilagunenud turba esinemine alal, selle kvaliteet, levik, kogus, kasutamise võimalused ning võimalikud perspektiivsed kaevandamistingimused. Uuringute käigus planeeritakse rajada

käsiuuriga kuni 65 sondeerimisauku. Muud kavandatavad sihtotstarbelised tööd: veetasemete mõõtmine, ala topograafiline mõõdistamine, turba botaanilise koostise määramine. Uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond). Loa taotletav kehtivusaeg on 3 aastat.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (01.08.2024 kiri nr 9-3/24/9334-2).

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1 060 eurot tasutud 20.07.2024.

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub suures osas Meelva turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 135) hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru 6 plokiga ja vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru 5 plokiga. Taotletava uuringuruumi teenindusala külgneb põhjaservas vahetult Meelva turbatootmisala (kaevandamisloa nr PolM-10; loa omaja Van der Knaap Eesti OÜ; kehtiv kuni 28.02.2049) mäeeraldisega ja hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru 2 plokiga. Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaserv kattub kuni 57,3 m ulatuses Meelva turbatootmisala mäeeraldise teenindusmaaga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub kagunurgas kuni 3,3 m ulatuses maaparandussüsteemiga Säkna-Määrastu, mille kood maaparandussüsteemide registris on 2104980020010001.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneserv külgneb kohati vahetult III kategooria kaitsealuse liigi *Goodyera repens* (roomav öövilge; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9346706) kasvukohaga ja rabametsa vääriselupaigaga VEP nr.209291 (Eesti looduse infosüsteemi kood VEP209291).

Meelva uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte.

Meelva uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 01.08.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 01.08.2024 kirjaga nr DM-129193-3. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis loa andja 01.08.2024 kirjaga nr DM-129193-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Räpina Vallavalitsus) tähtajaga kaks

kuud.

Räpina Vallavolikogu nõustus 18.09.2024 otsusega nr 1-3/38 geoloogilise uuringuloa andmisega, põhjendades, et eoloogilise uuringuga ei kaasne keskkonnamõju, mis muudaks ala looduslikku seisundit. Kuna geoloogiline uuring viiakse läbi jalgsi alal liikudes käsipuuriga ja GPS-iga, on selle mõju keskkonnale väike. Mära, tolmu või muid keskkonnahäiringuid ei kaasne välitöödega.

Samas on Räpina Vallavolikogu otsuses välja toodud, et Räpina valla üldplaneeringu koostamisel on arvestatud maapõue säästliku kasutamisega ning ühe põhimõttena on antud soovitus, et juba avatud karjäärides kaevandatava maavara täieliku ammendamiseni ei ole uute karjääride avamine ja maardlate kasutusse võtmine soovitatav.

Vastavalt maapõueseaduse § 27 lõikele 3 palus Keskkonnaamet 01.08.2024 kirjaga nr DM-129193-5 riigivara valitsejalt nõusolekut katastriüksustel Räpina metskond 235 (katastritunnus 47301:001:1086) ja Räpina metskond 120 (katastritunnus 47302:001:0168), millede valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus, geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil ning 16.09.2024 kirjaga nr DM-129193-7 riigivara valitsejalt nõusolekut katastriüksusel Räpina metskond 253 (katastritunnus 47301:001:1084), mille valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning volitatud asutus Maa-amet.

Kuna taotletava uuringuruumi teenindusala kattub kagunurgas kuni 3,3 m ulatuses maaparandussüsteemiga, edastas Keskkonnaamet 16.09.2024 taotluse menetlusse võtmise teate Põllumajandus- ja Toiduametile, sest Taotlusmaterjalide juures ei olnud vastavat kooskõlastust.

MaaPS §-s 27 lg 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei esine.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.XX.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks 2 nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti laekus/ei laekunud.

Kooskõlas MaaPS § 1 lg-ga 3, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 30.09.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks uuringuloa kohta tehtava otsuse eelnõu ning andis XX.09.2024 kirjaga nr DM-129193-10 menetlusosalistele teada haldusakti eelnõu valmimisest. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib kavandatav tegevus puudutada, on õigus alates avalikustamisest kuni määratud tähtajani esitada Keskkonnaametile loa taotluse või loa eelnõu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid laekus / ei laekunud.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt Uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Inseneribüroo STEIGER OÜ (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond), kes omab tegevusluba hüdrogeoloogiliste tööde teostamiseks.

Lähtuvalt maapõueseaduse § 90 lõikest 1 andis Kliimaministeeriumi volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus nõusoleku geoloogilise uuringu teostamiseks Meelva uuringuruumis Põlva maakonnas Põlva Säkna külas asuvatel katastriüksustel Räpina metskond 235 (katastritunnus 47301:001:1086) ja Räpina metskond 120 (katastritunnus 47302:001:0168) järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kagu regiooni (kagu.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Lähtuvalt maapõueseaduse § 90 lõikest 1 andis Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi volitatud asutus Maa-amet nõusoleku geoloogilise uuringu teostamiseks Meelva uuringuruumis Põlva maakonnas Põlva Säkna külas asuval katastriüksusel Räpina metskond 253 (katastritunnus 47301:001:1084) järgmisel tingimusel: kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada Maa-ametile ning sõlmida raadamise leping Riigimetsa Majandamise Keskusega.

MaaPS §-s 27 lg 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloo andmiseks ei esine.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekäitluste ning jäätmete ladestamiskoht

ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse (edaspidi JäätS) § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Van der Knaap Eesti OÜ 03.05.2023 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi määrus 1) ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määrmuses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse tagamiseks ning maapõue kasutamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale põhjustatava mõju vähendamiseks ja vajaduse korral muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusala läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Meelva uuringuruumi uuringuloale seatakse riigivara valitseja poolt esitatud kõrvaltingimused.

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu ühegi kaitseala või Natura alaga ning taotletavas uuringuruumis ei ole registreeritud kaitsealuseid liike.

Taotletavale uuringuruumile lähim Natura 2000 ala on ida suunas asuv Meelva linnuala (EELIS kood RAH0000080). Meelva looduskaitseala kaitse-eesmärk on:

- 1) kaitsta, säilitada ja taastada metsa- ja sooökosüsteeme ning elustiku mitmekesisust;
- 2) kaitsta ja taastada elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) nimetab I lisas. Need on huumustoitelised järved ja järvikud (3160), rabad (7110*)³, siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (9010*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*);
- 3) kaitsta kaitsealuseid liike ning kaitsta ja taastada nende liikide elupaiku, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7-25) nimetab I lisas, ning I lisas nimetamata rändlinnuliikide pesitsus- ja peatuspaika. Need liigid on kalakotkas (*Pandion haliaëtus*), merikotkas (*Haliaeëtus albicilla*), laululuik (*Cygnus cygnus*), sookurg (*Grus grus*) ning kalakajakas (*Larus canus*);
- 4) kaitsta kaitsealust taimeliiki austria roidputke (*Pleurospermum austriacum*).

Taotletavale uuringuruumile lähimad kaitstavad loodusobjektid on:

- Vahetult ida suunas paikneb II kaitsekategooriasse kuuluva *Limosa limosa* (mustsaba-vigle) püsielupaik (EELIS kood KLO9124695);
- umbes 1,5 km kaugusel ida suunas paikneb I kategooriasse kuuluva *Pandion haliaetus* (kalakotkas) püsielupaik (EELIS kood KLO9129292) ja 2,7 km kaugusel Terepi väike-konnakotka püsielupaik (EELIS kood KLO3001697);
- umbes 900 m kaugusel põhja suunas on *Lyrurus tetrix* (teder) püsielupaik (EELIS kood KLO9129926) ja umbes 150 m kaugusel lääne suunas on *Goodyera repens* (roomav öövilge) kasvukoht (EELIS kood KLO9346706);
- ligikaudu 7 km kaugusel põhjas paiknevad väike-konnakotka püsielupaihad.

Geoloogilise uuringu mõju on lühiajaline ja jääb valdavalt uuringuruumi piiresse. Seega jäävad nimetatud kaitstavad loodusobjektid ja kultuurimälestised taotletava uuringuruumi mõjualast välja.

Looduskaitseseadus § 55 lg 61 p 2 kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal.

Geoloogilise uuringu läbiviimisel kasutatakse taotluse seletuskirja kohaselt korras tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse ja ei kasutata keskkonda reostavaid materjale. Geoloogilise uuringuga ei reostata põhjavett ega tekitata riiklikke normatiive ületavat müra või tolmu. Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt ning ainult päevasel ajal. Uuringuruum asub suhteliselt kaitstud põhjaveega alal. Põhjavee kaitstus lähtub geoloogilisest ehitusest, täpsemalt sellest kui paks on pinnakate. Põhjavee kaitstusele on kõige suuremaks ohuks põllumajandus (väetiste, sõnniku ja taimekaitsevahendite kasutamine) ning reovee vale käitlus.

Uuringupuuraukudes vee ilmunisel vaid mõõdetakse veetaset. Seega geoloogiline uuring ei ohusta põhjavee kaitstust. Geoloogilise uuringu käigus vajadust ulatusliku raie järgi üldjuhul ei ole. Kõik uuringupunktid likvideeritakse koheselt pärast proovide võtmist ning korrastatakse nende ümbrus. Uuringuruumi nõuetekohast korrastamist kontrollib Keskkonnaamet.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS § 35 lg 1 p 9 alusel keeldutakse geoloogilise uuringu loa andmisest kui loa andmine on vastuolus riigi huviga.

Meelva uuringuruum asub riigimaal. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni, mistõttu uuringute tegemine ei ole vastuolus riigi huviga.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud.

Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Van der Knaap Eesti OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 16.09.2024).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärasest ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo